

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060205

DOM
2018-05-17
Stockholm

Mål nr
M 7746-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-06-30 i mål nr M 933-16, se bilaga A

PARTER

Klagande

Miljönämnden i Hässleholms kommun
Stadshuset
281 80 Hässleholm

Motpart

Fitness 24Seven AB, 556635-4626
Stora Södergatan 4
222 23 Lund

SAKEN

Utdömning av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom förpliktar Mark- och miljööverdomstolen Fitness 24Seven AB att till staten betala 45 000 kr i vite.

Dok.Id 1409832

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljönämnden i Hässleholms kommun har yrkat att vite om 125 000 kronor ska dömas ut.

Fitness 24Seven AB har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN

Nämnden har till stöd för sitt yrkande anfört i huvudsak följande: Vitesbeloppet per tillfälle är beroende av hur många personer som vistas i lokalen. Vitesbeloppet är 5 000 kr per person utöver 18 personer och tillfälle. Det finns en risk för olägenhet för människors hälsa om fler än 18 personer vistas i lokalen. Risken ökar med varje extra person. Att sätta vitesbeloppet till en hög engångssumma skulle inte ge samma effekt som ett löpande vite när det gäller att uppmuntra bolaget att hålla nere antalet besökare, och det står inte heller i proportion till risken för människors hälsa. Det är möjligt att döma ut löpande vite med ett högre belopp än som angetts i föreläggandet.

Bolaget har till stöd för sin inställning anfört i huvudsak följande: Vitesföreläggandets belopp är 5 000 kr och varje person utöver det tillåtna antalet personer ska ses som en överträdelse. Vite för 25 överträdelser kan inte dömas ut samtidigt. Om en överträdelse ska anses vara det tillfälle då nämnden gör tillsynsbesök ska vite om 5 000 kr ändå dömas ut eftersom det endast var en person för mycket i lokalen vid det första överträdelsetillfället. Tolkningen bör göras till bolagets fördel eftersom vitet är ett slags straff.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Inledningsvis konstaterar Mark- och miljööverdomstolen att det vitesföreläggande som riktats mot bolaget är lagligen grundat, att det har fått laga kraft och att det delgetts bolaget. Det är också utrett att bolaget har överträtt föreläggandet på det sätt som nämnden redogjort för. Frågan är om ett högre vitesbelopp än 5 000 kr, som mark- och miljödomstolen beslutat och bolaget medgivit, kan dömas ut.

Enligt 4 § andra stycket lagen (1985:206) om viten kan det för vitesförelägganden som innefattar ett förbud eller någon liknande föreskrift bestämmas att vitet ska betalas för varje gång föreskriften överträds. Om det i mål om utdömning av sådant vite föreligger flera överträdelser av föreskriften till samtidig bedömning får, enligt 9 § andra stycket, inte på en gång dömas ut ett högre belopp än som angetts i föreläggandet.

I detta fall har bolaget förelagts att begränsa antalet personer som samtidigt vistas i motionshallen till 18. Föreläggandet är förenat med ett löpande vite på 5 000 kr per tillfälle och person över 18 personer som vistas i lokalen. Vad som avses med begreppet ”tillfälle” preciseras visserligen inte närmare, men av sammanhanget framstår det som uppenbart att det är en momentan bedömning som ska göras och att uttrycket avser varje tidpunkt då antalet besökare överstiger 18. I praktiken innebär det att beräkningen av vitesbeloppets storlek får baseras på hur många personer som vistats i lokalen vid ett givet tillsynsbesök. Vitesbeloppet kommer då att uppgå till produkten av 5 000 kr multiplicerat med antalet personer över 18 personer som vid ett sådant besök finns i lokalen.

Med denna utgångspunkt kan det konstateras att nämndens ansökan om utdömning av vite i detta fall avser fem tillfällen då antalet personer i lokalen varit fler än 18. Varje sådant tillfälle får anses motsvara en överträdelse i den mening som avses i 9 § andra stycket lagen om viten. Situationen är alltså sådan att det nu föreligger flera överträdelser till samtidig bedömning, vilket innebär att ett högre vitesbelopp än som angetts i föreläggandet (dvs. 5 000 kr multiplicerat med antalet personer överstigande 18 stycken som vid något tillfälle funnits i lokalen) inte kan dömas ut.

Vid tillsynsbesöket den 12 januari 2016 fanns det 27 personer i lokalen, dvs. nio fler än som var tillåtet. Det innebär att vitesbeloppet för den överträdelsen uppgår till 45 000 kr. Något hinder mot att, i en situation där flera överträdelser är uppe till samtidig bedömning, bestämma vitesbeloppet med utgångspunkt i den allvarligaste överträdelsen kan inte anses föreligga. Mot denna bakgrund och då det inte finns skäl

för jämkning av vitet ska bolaget, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, förpliktas att betala 45 000 kr i vite.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 2018-06-07

I avgörandet har deltagit f.d. hovrättslagmannen Per-Anders Broqvist samt hovrättsråden Ingrid Åhman, Johan Svensson och Ralf Järtelius, referent.

Föredragande har varit Emilia Sjödahl.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-06-30
meddelad i
Växjö

Mål nr M 933-16

SÖKANDE

Miljönämnden i Hässleholms kommun
281 80 Hässleholm

MOTPART

Fitness 24Seven AB, 556635-4626
Stora Södergatan 8 B
222 23 Lund

SAKEN

Utdömmande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen förpliktar Fitness 24Seven AB, orgnr. 556635-4626 att betala vite om femtusen (5 000) kronor.

Dok.Id 357477

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 130 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND

Miljönämnden i Hässleholms kommun (nämnden) beslutade den 19 maj 2015, § 82, Dnr 2014-000145 att förbjuda verksamhetsutövaren Fitness 24Seven AB att bedriva viss tränings- och gymverksamhet i lokalerna i Spinnaren 5, Östergatan 7 i Hässleholm. Förbudet förenades med ett vite som inte är föremål för prövning i detta mål.

I samma föreläggande beslutade nämnden även att förelägga verksamhetsutövaren Fitness 24Seven AB att begränsa antalet personer som samtidigt vistas i motionshallen till maximalt 18 personer. Begränsningen gäller från och med två veckor efter den dag som verksamhetsutövaren har tagit del av beslutet.

Begränsningen gäller fram till dess att verksamhetsutövaren inkommer till miljönämnden med redovisning av förslag på åtgärder, som visar hur luftflödet ska bli tillräckligt för den verksamhet som verksamhetsutövaren avser att bedriva och har vidtagit åtgärder efter att dessa har accepterats av miljönämnden.

Punkten förenas med löpande vite på 5 000 kronor per tillfälle och person över 18 personer som vistas i lokalen.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att Fitness 24Seven AB ska förpliktas att betala vite på totalt 125 000 kronor. Till stöd för sitt yrkande har nämnden anfört i huvudsak följande.

Nämnden beslutade den 19 maj 2015 att förelägga Fitness 24Seven AB att begränsa antalet personer som samtidigt vistas i motionshallen till maximalt 18 personer. Föreläggandet förenades med löpande vite på 5 000 kronor per tillfälle och person över 18 personer som vistas i lokalen.

Vid tillsynsbesök den 25 januari 2016 kl. 18.00 befann sig 21 personer i lokalen.
Vid tillsynsbesök den 21 januari 2016 ca. kl. 17.00 befann sig 23 personer i lokalen.
Vid tillsynsbesök den 19 januari 2016 kl. 18.00 befann sig 25 personer i lokalen.
Vid tillsynsbesök den 12 januari 2016 kl. 18.00 befann sig 27 personer i lokalen.
Vid tillsynsbesök den 10 november 2015 kl. 17.50 befann sig 19 personer i lokalen.

Vid dessa fem tillfällen har totalt 25 personer befunnit sig i lokalen utöver tillåtet maximalt antal. Då beslutet den 19 maj 2015 förenas med löpande vite om 5 000 kronor per tillfälle och person utöver 18 personer ansöker nämnden om utdömmande av vite på 125 000 kronor.

Finess 24Seven AB (bolaget) har delgetts nämndens ansökan om utdömmande av vite men har inte hörts av.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen ska i ett mål om utdömmande av vite pröva om det föreläggande som ligger till grund för ansökan är lagligen grundat, om det har delgetts adressaten, om det har vunnit laga kraft och om det har överträtts. Vite får inte föreläggas om adressaten saknar faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Domstolen ska dessutom, under förutsättning att vite ska dömas ut, pröva om ändamålet med vitet förlorat sin betydelse, pröva vitets storlek samt beakta om det finns skäl att jämka det.

Vite får om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna, föreläggas som löpande vite. Vitet bestäms då till ett visst belopp för varje tidsperiod av viss längd under vilken föreläggandet inte har följts. Om vitesföreläggandet innefattar ett förbud eller någon liknande föreskrift eller det annars är lämpligt, kan i stället bestämmas att vitet skall betalas för varje gång föreskriften överträds, 4 § lagen (1985:206) om viten.

I 9 § andra stycket samma lag stadgas följande. Föreligger i mål om utdömande av vite som avses i 4 § andra stycket flera överträdelser till samtidig bedömning, får ej på en gång utdömas högre belopp än som har angetts i föreläggandet. När ett beslut i ett sådant mål har vunnit laga kraft, får vitet inte dömas ut för sådana överträdelser av föreskriften som gjorts innan målet väcktes.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Förutsättningar för utdömande

Nämndens vitesföreläggande är lagligen grundat, det har delgetts bolaget och det har inte överklagats och har därmed vunnit laga kraft. Bolaget har förelagts att begränsa antalet personer som samtidigt vistas i motionshallen på fastigheten Spinnaren 5 i Hässleholms kommun till maximalt 18 personer. Överträdelse av begränsningen har förenats med vite om 5 000 kronor per tillfälle och person över 18 personer som vistas i lokalen.

Såvitt framkommit av handlingarna i målet har bolaget inte efterföljt föreläggandet. Bolaget har inte heller invänt mot nämndens uppgifter om att föreläggandet har överträtts. Nämndens uppgifter ska således ligga till grund för mark- och miljödomstolens bedömning. Det har inte framkommit något som tyder på att bolaget haft svårighet att förhindra överträdelse av föreläggandet. Det finns inte heller enligt mark- och miljödomstolens bedömning något som pekar på att vitet förlorat sin betydelse. Förutsättningar för att döma ut vite föreligger därmed.

Flera överträdelser till samtidig bedömning

I den ansökan som nämnden gett in till mark- och miljödomstolen hänvisas till fem överträdelser mellan den 10 november 2015 och den 25 januari 2016.

Enligt första meningen i andra stycket av 9 § lag om viten får, om flera överträdelser föreligger till samtidig bedömning, ej på en gång utdömas högre belopp än som har angetts i föreläggandet. Detta innebär att, oavsett hur många överträdelser som kan konstateras i ett mål, högst föreläggandets belopp får dömas ut, i detta fall högst

5 000 kronor. Om flera mål däremot skulle vara föremål för samtidigt avgörande, kan enligt Miljööverdomstolen också flera viten dömas ut (MÖD 2008:8), (Lavin, Rune, Viteslagstiftningen, En kommentar, andra upplagan s. 188). Föreläggandets utformning innebär i och för sig att ett vite ska utgå med 5 000 kronor per person och tillfälle, vilket i sig kan innebära ett i vart fall i teorin oändligt högt vitesbelopp för ett överträdelsetillfälle beroende på hur många personer som vistas i lokalen.

Sammanfattande bedömning

Mark- och miljödomstolen instämmer i nämndens bedömning att föreläggandet överträts vid fem tillfällen.

Nämnden har i sin ansökan till domstolen ansökt om utdömning av vite på grund av flera överträdelser av det aktuella föreläggandet. Av förarbetena till lagen om viten framgår bland annat att syftet med regleringen om utdömning av vite enligt 9 § andra stycket har varit att förhindra att flera utdömda viten skulle komma att utgöra ett sammanlagt mycket högt belopp, (jfr Zeteo uppdaterad 2014-10-17, Lavin Rune, Viteslagstiftningen, En kommentar, 9 §).

Med hänsyn till innehållet i bestämmelsen i 9 § andra stycket lag om viten föreligger hinder att döma ut ett högre belopp än 5 000 kr, trots att flera överträdelser av föreläggandet ägt rum och trots att det vid vissa tillfällen överträts med mer än en person. Skäl för jämkning av vitesbeloppet föreligger inte.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV426)

Överklagande senast den 21 juli 2016.

Marie Gerrevall

Mats Käll

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Marie Gerrevall, ordförande, och tekniska rådet Mats Käll. Föredragande har varit beredningsjuristen Nils Dahlström.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - AVGÖRANDE I MÅL OM VITEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens avgörande ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till domstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från avgörandets datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i beslutet.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. det avgörande som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för avgörandet samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens avgörande som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av avgörandet.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rätts-tillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och

miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se